

ВИСНОВОК ГРОМАДСЬКОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

від «16» травня 2016 р.

Назва закону	Про Антимонопольний комітет України
Номер і дата прийняття	№ 3659-XII від 26.11.1993
Веб-адреса картки законопроекту на сервері ВРУ	http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3659-12
Головний комітет ВРУ	Комітет з питань економічної політики
Корупційна небезпечність проекту (за 5-бальною шкалою)	2 (виявлено 11 корупціогенних факторів)
Суспільна важливість проекту (за 5-бальною шкалою)	3 (експертна оцінка)
Висновок та рекомендації	Закон у цілому відповідає вимогам антикорупційного законодавства, але потребує ретельного доопрацювання з метою позбавлення окремих корупціогенних факторів.

Задекларована суть закону

Створення Антимонопольного комітету України для забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.

Ключові наслідки

Статті	Корупціогенний фактор	Наслідок
Ст. 1	Надмірна свобода підзаконної нормотворчості. Особливості спеціального статусу АМК обумовлюються його завданнями та повноваженнями, у т.ч. роллю у формуванні конкурентної політики, та визначаються цим Законом, <u>іншими актами законодавства</u> .	Посилання на « <u>інші</u> акти законодавства» щодо визначення особливостей спеціального статусу АМК створює передумови для необґрунтованого розширення спеціального статусу АМК, що загрожує корупційними ризиками.
Ч. 1-3 ст. 7	Корупціогенні вади законодавчої техніки. До повноважень АМК віднесено, зокрема, здійснення <u>інших повноважень</u> , передбачених законодавством.	Наявність невизначених « <u>інших</u> повноважень» у АМК створює передумови для корупційних зловживань з метою отримання неправомірної вигоди.
Ст. 9	Корупціогенні вади законодавчої техніки. Голова АМК видає накази, затверджує положення, інструкції та <u>інші акти</u> , обов'язкові для працівників АМК та його територіальних відділень.	Невичерпність переліку актів, що уповноважений затверджувати голова АМК, створює передумови для зловживання ним своїми повноваженнями з метою отримання неправомірної вигоди.
Ст. 9	Широта дискреційних повноважень. Голова АМК <u>має право з власної ініціативи</u> витребувати будь-які матеріали, у т.ч. заяви і справи про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію, про порушення законодавства про захист економічної	Наявність у голови АМК <u>права на власний розсуд</u> передавати певні заяви чи справи від одного органу АМК на розгляд іншому органу АМК створює корупційні ризики, що голова АМК буде це робити з метою отримання

	конкуренції, що перебувають на розгляді органу АМК чи голови територіального відділення АМК, та <u>передати їх на розгляд іншому органу АМК</u> чи голові територіального відділення АМК.	заздалегідь визначеного результату у розгляді цих справ та отримання неправомірної вигоди від відповідних суб'єктів господарювання.
Ст. 9, 16, 17	Корупціогенні вади законодавчої техніки. До повноважень голови АМК, державного уповноваженого АМК, голови тер.відділення АМК віднесено, зокрема, здійснення <u>інших дій (повноважень)</u> , передбачених законодавством.	Наявність « <u>інших</u> повноважень» у вказаних посадових осіб АМК створює передумови для корупційних зловживань з метою отримання неправомірної вигоди.
Ст. 11	Корупціогенні вади законодавчої техніки. Державним уповноваженим може бути призначено громадянина України, який, зокрема, має вищу, <u>як правило</u> , юридичну чи економічну освіту.	Вживання формулювання « <u>як правило</u> » не є юридично визначеним, тому не зрозуміло, скільки осіб з іншою вищою освітою може бути у складі АМК, а це створює корупційні ризики.
Ст. 11	Корупціогенні вади законодавчої техніки. Державні уповноважені очолюють або входять до складу адміністративних колегій АМК, <u>виконують інші обов'язки за дорученням Голови АМК</u> .	Наявність « <u>інших</u> обов'язків» «за дорученням» створює широке поле для дискреції з боку голови АМК та передумови для корупційних зловживань з метою отримання неправомірної вигоди.
Ст. 12	Надмірна свобода підзаконної нормотворчості. Повноваження територіальних відділень АМК визначаються цим Законом, <u>іншими актами законодавства</u> .	Посилання на «інші акти законодавства» створює передумови для необґрунтованого їх розширення, що є корупційним ризиком.
Ст. 12-1	Надмірна свобода підзаконної нормотворчості. Порядок діяльності АМК, адміністративних колегій АМК та територіального відділення АМК як колегіальних органів визначається цим Законом, <u>іншими актами законодавства, в тому числі</u> регламентами цих органів, що затверджує АМК.	Посилання на « <u>інші</u> акти законодавства» щодо порядку діяльності АМК, які не обмежуються лише регламентами АМК («в тому числі»), створює передумови для множення актів законодавства, які будуть регулювати порядок діяльності АМК, що є корупційним ризиком.
Ст. 14	Корупціогенні вади законодавчої техніки. Постійно діюча адміністративна колегія АМК, тимчасова адміністративна колегія АМК, адміністративна колегія територіального відділення АМК здійснюють <u>інші</u> повноваження.	Наявність « <u>інших</u> повноважень відповідно до законодавства» у вказаних органів АМК створює передумови для корупційних зловживань з метою отримання неправомірної вигоди.
Ст. 18	Корупціогенні вади законодавчої техніки. Перший заступник, заступник Голови АМК, державний уповноважений АМК, крім загальних підстав, передбачених законодавством про працю та про державну службу, можуть бути звільнені з посади, зокрема, <u>в разі грубого порушення службових обов'язків</u> . Але визначення «грубого порушення службових обов'язків» закон не містить.	Невизначеність поняття «грубе порушення службових обов'язків» дає підстави для його оціночного трактування і створює корупційні ризики при звільненні особи з відповідної посади в АМК.

Рекомендації:

- вилучити посилання на: «інші акти законодавства» зі ст. 1 щодо особливостей спеціального статусу АМК; «інші повноваження» АМК – з ч. 1-3 ст. 7; «інші акти», які може затверджувати голова АМК, – зі ст. 9; «інші повноваження» – з повноважень голови АМК, державного уповноваженого АМК, голови територіального відділення АМК (ст. 9, 16, 17); «інші акти законодавства» – зі ст. 12 щодо повноважень територіальних відділень АМК; «інші повноваження» адміністративних колегій АМК – зі ст. 14; «як правило» – зі ст. 11 щодо вимог до вищої освіти кандидатів на посаду державного уповноваженого АМК та конкретизувати вичерпний перелік спеціальностей для вищої освіти кандидата на вказану посаду;
- позбавити голову АМК права з власної ініціативи передавати матеріали (заяви, справи) від одного органу АМК до іншого або вказати конкретні критерії та підстави для такої передачі (ст. 9);
- конкретизувати «інші обов'язки», які державні уповноважені мають виконувати «за дорученням голови АМК»;
- конкретизувати «інші акти законодавства» у ст. 12-1 щодо порядку діяльності АМК та його адміністративних колегій, зокрема, вказавши, що йдеться лише, а не «у тому числі», про регламенти цих органів;
- вказати вичерпний перелік дій, що підпадають під поняття «грубого порушення службових обов'язків» у ст. 18.

Виявлені корупціогенні фактори

	Корупціогенний фактор	Кількість норм
1)	неправильне визначення функцій, повноважень (обов'язків) і відповідальності певних суб'єктів (органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших осіб, на яких поширюється дія Закону «Про запобігання корупції»):	4
	- визначення компетенції за формулою «має право»;	
	- широта дискреційних повноважень;	1
	- надмірна свобода підзаконної нормотворчості;	3
	- відсутність відповідальності за правопорушення;	-
2)	колізії і вади законодавчої техніки;	7
	- колізії;	-
	- корупціогенні вади законодавчої техніки;	7
3)	прогалини в регулюванні:	-
	- прогалини в нормах матеріального права;	-
	- відсутність або недостатність контролю і прозорості;	-
	- відсутність або недостатність адміністративних і судових процедур;	-
	- відсутність або недостатність конкурсних (аукціонних) процедур;	-
4)	неправильне визначення умов реалізації належного особі – одержувачу публічних послуг права (необґрунтовані обтяження при його реалізації) або умов виконання обов'язку;	-
5)	неправдиві цілі прийняття законопроекту.	-
	Всього	11

Виконавець: Роман Склярів, експерт Центру політичних студій та аналітики.

Перевірив: Микола Хавронюк, директор з наукового розвитку Центру політико-правових реформ, доктор юридичних наук, професор.

Методологія проведення експертизи: <http://pravo.org.ua/ua/news/5226-metodologiya-provedennya-gromadskoyi-antikoruptyynoyi-ekspertizi>

З іншими висновками громадської антикорупційної експертизи можна ознайомитись [тут](#).